

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja

Druk nr 2027

Warszawa, 15 maja 2007 r.

Pan
Ludwik Dorn
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o usunięciu symboli komunizmu z życia publicznego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Marka Kuchcińskiego.

(-) Andrzej Adamczyk; (-) Iwona Arent; (-) Jerzy Bielecki; (-) Bogusław Bosak; (-) Aleksander Chłopek; (-) Zbigniew Dolata; (-) Jacek Falfus; (-) Zbigniew Girzyński; (-) Szymon Stanisław Giżyński; (-) Mieczysław Golba; (-) Jerzy Gosiewski; (-) Czesław Hoc; (-) Jarosław Jagiełło; (-) Jędrzej Jędrych; (-) Krzysztof Jurgiel; (-) Wiesław Kilian; (-) Izabela Kloc; (-) Sławomir Kłosowski; (-) Lech Kołakowski; (-) Jacek Kościelniak; (-) Zbigniew Kozak; (-) Marek Kuchciński; (-) Alojzy Lysko; (-) Marek Jerzy Łatas; (-) Krzysztof Maciejewski; (-) Ewa Malik; (-) Tomasz Markowski; (-) Mirosława Masłowska; (-) Jerzy Materna; (-) Kazimierz Matusznyi; (-) Beata Mazurek; (-) Antoni Mężydło; (-) Kazimierz Moskal; (-) Dariusz Olszewski; (-) Marek Opioła; (-) Anna Paluch; (-) Bolesław Grzegorz Piecha; (-) Stanisław Pięta; (-) Marek Polak; (-) Adam Rogacki; (-) Giovanni Roman; (-) Monika Ryniak; (-) Małgorzata Sadurska; (-) Jarosław Stawiarski; (-) Małgorzata Stryjska; (-) Marek Suski; (-) Bartłomiej Szrajber; (-) Stanisław Szwed; (-) Jan Szyszko; (-) Krzysztof Tchórzewski; (-) Mieczysław Walkiewicz; (-) Waldemar Wiązowski; (-) Jadwiga Wiśniewska; (-) Elżbieta Witek; (-) Michał Wojtkiewicz; (-) Tadeusz Woźniak; (-) Michał Wójcik; (-) Maria Zuba.

Ustawa
z dnia 2007 r.
o usunięciu symboli komunizmu z życia publicznego
w Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 1.

1. Symbolami komunizmu w rozumieniu niniejszej ustawy są:

1) nazwy lub ich części oraz przedmioty materialne lub ich części:

a) ustanowione jako wyraz gloryfikacji ideologii komunistycznej lub osób, organizacji i ugrupowań, które działały na rzecz zaprowadzenia bądź utrwalenia władzy partii komunistycznej, na rzecz ustanowienia bądź utrwalenia zależności Polski od zagranicznych komunistycznych ośrodków dyspozycji politycznej lub na rzecz międzynarodowej ekspansji komunizmu,

b) upamiętniające wydarzenia i zjawiska związane z realizacją celów, o których mowa w lit. a,

c) wyrażające inspirowane ideologią komunistyczną negatywne oceny osób, organizacji i ugrupowań, które walczyły o niepodległość Polski lub występowały w obronie praw człowieka;

2) ordery, odznaczenia, odznaki, tytuły honorowe, dyplomy i tym podobne wyróżnienia imiennie przyznane w latach 1944–1989 przez organy państwowe, o których mowa w punkcie 1.

2. Nie uważa się za symbole komunizmu nazw i przedmiotów materialnych zawierających w swojej treści gloryfikacji komunizmu, a służących upamiętnieniu osób, które wniosły trwały wkład do kultury narodowej niezależnie od swojego zaangażowania politycznego.

Art. 2.

1. Ustawę stosuje się do nazw:

1) miejscowości i ich części oraz obiektów fizjograficznych,

2) ulic, placów i dróg wewnętrznych podlegających przepisom o drogach publicznych,

3) instytucji publicznych oraz obiektów budowlanych i innych urządzeń użyteczności publicznej.

2. Ustawę stosuje się do wystawionych na widok publiczny w stałym miejscu przedmiotów materialnych o charakterze pomników, obelisków, popiersi, tablic pamiątkowych, sztandarów, napisów, znaków, ornamentów lub o podobnym charakterze, zwanych dalej „przedmiotami”, z wyjątkiem przedmiotów:

1) położonych w obrębie cmentarzy i innych miejsc pochówku,

2) wystawionych na widok publiczny w ramach działalności muzealnej, naukowej, oświatowej, artystycznej, rozrywkowej lub o podobnym charakterze, niemającej na celu gloryfikacji komunizmu,

3) wpisanych – samodzielnie albo jako część większej całości – do rejestru zabytków.

Art. 3.

Usunięcie symbolu komunizmu z życia publicznego polega:

1) w przypadku nazwy – na jej zmianie, w której następstwie nazwa ta nie będzie mieć treści określonych w art. 1 ust. 1;

2) w przypadku przedmiotu – na dokonaniu takich przeróbek lub przemieszczeń, w których następstwie treści określone w art. 1 ust. 1 zostaną trwale usunięte albo znajdą się poza widokiem publicznym;

3) w przypadku orderu, odznaczenia, odznaki, tytułu honorowego, dyplomu lub innego wyróżnienia – na jego unieważnieniu, którego skutkiem jest niedopuszczalność wywodzenia z niego jakichkolwiek skutków prawnych.

Art. 4.

1. Obowiązek doprowadzenia do stanu zgodnego z wymaganiami art. 3 pkt 1 lub 2, zwany dalej „obowiązkiem”, spoczywa na organie władzy publicznej, właścicielu, podmiocie innego prawa lub zarządcy, który zgodnie ze swymi kompetencjami lub uprawnieniami władny jest dokonać zmiany nazwy albo spowodować wykonanie odpowiednich przeróbek lub przemieszczeń przedmiotu lub jego części, zwanym dalej „zobowiązany”.

2. Przepis ust. 1 nie uchybia przepisom regulującym prowadzenie określonych prac i właściwości organów w tych sprawach.

3. Kontrolę wykonywania obowiązku sprawuje wojewoda właściwy ze względu na miejsce, w którym nazwa jest używana, albo miejsce, w którym znajduje się przedmiot.

4. Przepisów ust. 3 oraz art. 5 nie stosuje się, jeżeli zobowiązany jest organ państwowy o ogólnopolskim zakresie działania albo podmiot podległy mu organizacyjnie.

5. W sprawach rozstrzyganych przez wojewodę organem wyższego stopnia jest minister właściwy do spraw administracji publicznej.

Art. 5.

1. Jeżeli zobowiązany, który nie podlega organizacyjnie wojewodzie, nie wykonał obowiązku w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy, wojewoda wzywa go do złożenia odpowiednich wyjaśnień, w szczególności przedstawienia planu wykonania obowiązku, pod rygorem zastosowania środków określonych w ust. 2 albo 3.

2. Jeżeli działania wojewody na podstawie ust. 1 nie doprowadziły do wykonania przez organ jednostki samorządu terytorialnego ciążącego na nim obowiązku zmiany nazwy, wojewoda wydaje zarządzenie o wykreśleniu z tej nazwy wyrazu lub wyrazów stanowiących symbol komunizmu. Zarządzenie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Przepisy o zaskarżaniu do sądu administracyjnego aktów nadzoru nad działalnością samorządu terytorialnego stosuje się odpowiednio.

3. Jeżeli działania wojewody na podstawie ust. 1 nie doprowadziły do wykonania innego obowiązku niż określony w ust. 2, wojewoda wszczyna postępowanie administracyjne zmierzające do wydania decyzji nakazującej zobowiązanemu dokonanie niezbędnych, wskazanych w decyzji zmian.

4. Wydanie zarządzenia na podstawie ust. 2 nie stoi na przeszkodzie nakazaniu, w trybie określonym w ust. 3, dokonania niezbędnych przemieszczeń lub przeróbek w odniesieniu do przedmiotów służących oznaczeniu nazwy.

Art. 6.

1. Koszty, których poniesienie jest konieczne w celu wykonania obowiązku w sposób zgodny z prawem i uzasadnionym interesem zobowiązanego, pokrywa się z budżetu państwa, jeżeli zobowiązany wystąpi o to do wojewody przed podjęciem odpowiednich prac i nie później niż w ciągu 4 miesięcy od wejścia w życie niniejszej ustawy, przedstawiając ich dokładny opis, szczegółowy kosztorys oraz dowody uzasadniające planowane wydatki.

2. Wojewoda wydaje decyzję o przyznaniu kwoty pieniężnej na pokrycie kosztów, o których mowa w ust. 1, po zbadaniu zasadności wniosku. Decyzja ta powinna określać w szczególności wysokość przyznanej kwoty i jej przeznaczenie, warunki i termin wypłaty oraz sposób i termin rozliczenia.

3. Wojewoda sprawuje kontrolę spełnienia wymagań określonych w decyzji, o której mowa w ust. 2, dotyczących wykorzystania i rozliczenia wypłaconej kwoty. Jeżeli wymagania te nie zostały spełnione, wojewoda wydaje decyzję nakazującą zwrot pobranej kwoty w całości albo odpowiedniej części wraz z odsetkami ustawowymi od dnia pobrania.

Art. 7.

Wolne od opłat jest postępowanie przed organami administracji publicznej i sądami w sprawach:

- 1) uregulowanych w art. 4–6,
- 2) dotyczących uwzględnienia zmiany nazwy, dokonanej na podstawie niniejszej ustawy, we wszelkiego rodzaju rejestrach i dokumentach prowadzonych lub wydanych na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 8.

Od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nieważne z mocy samego prawa są imiennie przyznane ordery, odznaczenia, odznaki, tytuły honorowe, dyplomy i inne wyróżnienia, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 2, zwane dalej „wyróżnieniami”.

Art. 9.

1. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, zwany dalej „ministrem”, podaje do wiadomości publicznej, w szczególności w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, imienne wykazy wyróżnień nieważnych na mocy art. 8, obejmujące każdorazowo oznaczenie aktu przyznania danego wyróżnienia, z uwzględnieniem imienia i nazwiska osoby wyróżnionej w brzmieniu przyjętym w tym akcie.

2. W zakresie dotyczącym wyróżnień nadanych przez Sejm lub Radę Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej albo wcześniej przez organ o podobnym charakterze wykaz, o którym mowa w ust. 1, wymaga uprzedniego zatwierdzenia przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Minister dokonuje sprostowania błędów zawartych w wykazach, o których mowa w ust. 1. Sprostowanie podaje się do wiadomości publicznej w taki sam sposób, w jaki podany był wykaz.

4. Sprostowania, o którym mowa w ust. 3, minister dokonuje z urzędu lub na wniosek osoby objętej wykazem albo jej spadkobiercy. Odmowa sprostowania następuje w formie decyzji.

Art. 10.

1. Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu wydaje nieodpłatnie opinię w sprawie oceny historycznej dokonywanej na podstawie art. 1, jeżeli zachodzi w tej sprawie uzasadniona wątpliwość, a o wydanie takiej opinii zwrócił się właściwy organ władzy publicznej lub zobowiązany.

2. Jeżeli o wydanie opinii, o której mowa w ust. 1, zwrócono się w związku z postępowaniem prowadzonym na podstawie niniejszej ustawy, organ prowadzący to postępowanie zawiesza je na czas rozpatrzenia sprawy przez Instytut Pamięci Narodowej – Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

Art. 11.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa o usunięciu symboli komunizmu z życia publicznego w Rzeczypospolitej Polskiej będzie stanowić od dawna oczekiwany akt usunięcia z życia publicznego pozostałości symboli dawnego porządku politycznego.

Nie można dłużej tolerować obecności w sferze publicznej symboli tego, co przyniosło Polsce i Narodowi zniewolenie i upokorzenia i co stanowi zaprzeczenie wartości deklarowanych w preambule do Konstytucji RP, na których oparty jest dzisiejszy ład ustrojowy.

Fakt, że istnieją pojedyncze osoby i środowiska, które z różnych powodów (natury ideologicznej albo pozaideologicznej) sprzeciwiają się usunięciu określonych symboli komunizmu, nie może powstrzymywać ustawodawcy przed wdrożeniem projektowanych działań. Sfera publiczna podlega bowiem kategorii dobra wspólnego (art. 1 Konstytucji RP), a w konsekwencji indywidualne i partykularne upodobania czy rachuby muszą w tej sferze ustąpić wobec naczelnych wartości wolnej Rzeczypospolitej, a także wobec szacunku dla uczuć tych obywateli, którzy dalszą obecność symboli komunizmu w sferze publicznej odczuwają jako upokorzenie, drwinę z ofiar komunizmu oraz wyraz sprzeczności między ocenami i wartościami zawartymi w preambule i art. 13 Konstytucji RP oraz wielu ustawach a realiami życia codziennego.

Oczyszczenie życia publicznego z symboli komunizmu powinno dokonać się w trzech sferach.

Po pierwsze, chodzi o nazwy różnych obiektów i urządzeń przeznaczonych do użytku publicznego. Zmiany nazwy powinien dokonać ten, kto władny jest to uczynić na dotychczasowych zasadach ogólnych. W przypadku nazw ulic i placów chodzi o podjęcie odpowiedniej uchwały przez właściwy organ samorządu terytorialnego. Ani treść projektowanej ustawy, ani akty, jakie będą wydawane na jej podstawie, nie narzucają samorządowi terytorialnemu żadnych określonych nazw w miejsce tych, które muszą zniknąć jako symbole komunizmu. Ustawa stwarza zachętę do dobrowolnej zmiany nazwy i przyjęcia nowej nazwy, swobodnie wybranej przez zainteresowanych. Dopiero w razie opieszałości podmiotu władnego dokonać takiej zmiany wkraczałby w imieniu państwa wojewoda. Również jednak w takim wypadku interwencja mieć będzie charakter czysto negatywny – będzie polegać na wykreśleniu z nazwy elementów mających

wymowę prokomunistyczną, a nie na wprowadzeniu nowych treści pozytywnych. Wszelkie obawy, że projektowana ustawa wprowadza centralizację czy uszczuplenie kompetencji samorządu terytorialnego w sferze nazewnictwa, są więc całkowicie bezpodstawne.

Po drugie, chodzi o spowodowanie zniknięcia z widoku publicznego materialnych symboli komunizmu. Zgodnie z dotychczasowym rozumieniem w polskim prawie atrybutu „publiczności”, chodzi o przedmioty materialne usytuowane taki sposób, że ich widok jest dostępny większej liczbie nieoznaczonych z góry osób. Odpowiednich przeróbek lub przemieszczeń powinien dokonać ten, kto jest władny to uczynić w ramach swoich praw majątkowych lub kompetencji zarządczych. Wdrożenie przymusu państwowego – w ramach praworządnych procedur, przewidujących w szczególności możliwość zaskarżenia decyzji administracyjnej do sądu – będzie ostatecznością. Obowiązek wykonania przeróbek lub przemieszczeń, o których mowa, mieści się w dopuszczalnych konstytucyjnie ograniczeniach prywatnej własności i innych praw majątkowych (por. art. 64 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP).

Należy podkreślić, że intencją projektodawców jest zerwanie z publicznie wyrażaną pochwałą komunizmu i jego przedstawiciele jako takich. Ustawa nie obejmie natomiast nazw i przedmiotów upamiętniających np. wybitnych twórców kultury narodowej (Władysław Broniewski, Julian Tuwim, Jan Brzechwa i inni), którzy w dłuższym czy krótszym okresie swojego życia ulegali komunistycznym mirażom, jeżeli dana nazwa bądź dany przedmiot nie wyraża pochwały komunizmu (art. 1 ust. 1). W takich wypadkach chodzi bowiem o uznanie dla nieprzemijających wartości, jakie pozostawili oni po sobie jako twórcy, nie zaś o aprobowanie ich wyborów politycznych.

Trzecią sferą projektowanej regulacji są ordery, odznaczenia, odznaki, tytuły honorowe i tym podobne wyróżnienia imiennie przyznane za zasługi na rzecz komunizmu przez komunistyczne władze państwowe w latach 1944–1989. Projektowana ustawa nie obejmuje sytuacji wyróżnienia kogoś np. za działalność społecznie użyteczną, lecz dotyczy jedynie takich przypadków, gdy działania wyróżnionego były podejmowane z pobudek politycznych, a jego „zasługi” bezpośrednio wiązały się z umacnianiem komunistycznej ideologii lub komunistycznej władzy jako takich. Obowiązujące obecnie ustawy nie wiążą z dawnym wyróżnieniem przez władze komunistyczne za zasługi na

rzecz komunizmu wymiernych korzyści prawnych. Wyróżnienie to straci natomiast charakter oficjalny i nie będzie tytułem do jakichkolwiek roszczeń w przyszłości. Objęte ustawą ordery, odznaczenia i tytuły honorowe stracą ważność z mocy samego prawa z dniem wejścia w życie projektowanej ustawy. Sukcesywnie publikowane obwieszczenia właściwego ministra zawierające wykazy wyróżnień, które utraciły ważność, będą mieć charakter deklaratoryjny, to znaczy będą potwierdzać istniejący, wynikający wprost z ustawy stan prawny. Ich publikowanie będzie mieć walor zarówno porządkowy, jak i poznawczo-edukacyjny.

Osoby fizyczne i jednostki organizacyjne, na które projektowana ustawa nakłada obowiązki pociągające za sobą określone koszty, mają prawo do ich pokrycia z budżetu państwa, pod warunkiem dopełnienia wymagań formalnych, których ustanowienie jest konieczne, aby nie dopuścić do nadużyć (art. 6). Zważywszy, że obowiązek dokonania odpowiednich przeróbek lub przemieszczeń przedmiotów materialnych powstaje z dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, uzasadnione jest uzależnienie prawa do pokrycia od złożenia wniosku w ciągu 4 miesięcy od wejścia ustawy w życie.

Ponadto bez ponoszenia jakichkolwiek opłat obywatele i przedsiębiorstwa będą mogli występować o uwzględnienie brzmienia ich adresów we wszelkiego rodzaju rejestrach i dokumentach urzędowych i sądowych (art. 7).

Koszty realizacji projektowanej ustawy są w tej chwili trudne do dokładnego oszacowania. Obsługa administracyjna projektowanej ustawy w zasadzie nie wymaga przeznaczenia specjalnych środków finansowych. Wyjątkiem są środki na wypłaty przewidziane w art. 6. Zastrzeżenie, że prawo do otrzymania środków z budżetu zależy od złożenia wniosku przez osobę zainteresowaną w ciągu 4 miesięcy od wejścia ustawy w życie, umożliwi swego rodzaju inwentaryzację potrzeb i precyzyjne zaplanowanie środków budżetowych na rok 2008.

Ponadto do łaski marszałkowskiej został złożony również projekt ustawy przewidującej zniesienie szczególnych przywilejów emerytalnych z tytułu służby w komunistycznych organach bezpieczeństwa państwa. Rachunek oszczędności wynikających z tej drugiej ustawy z jednej strony oraz kosztów usunięcia symboli komunizmu z drugiej strony będzie dla budżetu państwa niewątpliwie dodatni.

Przedmiot ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 23 maja 2007 r.

BAS-WAEM-1217/07

Pan
Ludwik Dorn
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o usunięciu symboli komunizmu z życia publicznego w Rzeczypospolitej Polskiej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Marek Kuchciński)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2002 r. Nr 23, poz. 398, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Przedstawiony projekt ustawy określa zasady usuwania symboli komunizmu. Projekt: 1) definiuje pojęcie „symbole komunizmu”, 2) określa, na czym polega usunięcie nazw i przedmiotów będących symbolami komunizmu, 3) formułuje zasady unieważnienia orderów, odznaczeń, odznak, tytułów honorowych, dyplomów i innych wyróżnień, 4) określa podmioty zobowiązane do wykonania przepisów proponowanej ustawy oraz organy właściwe w tym zakresie. Projekt przewiduje m.in. podanie do wiadomości publicznej imiennych wykazów wyróżnień nieważnych na podstawie proponowanej ustawy, obejmujących oznaczenia aktu przyznania danego wyróżnienia, z uwzględnieniem imienia i nazwiska osoby wyróżnionej.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa wspólnotowego w materii objętej projektem ustawy

Projekt wymaga oceny z punktu widzenia zgodności z prawem Unii Europejskiej w zakresie ochrony danych osobowych. Aktem prawnym UE regulującym zasady postępowania z danymi osobowymi jest dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz. Urz. WE L 281 z 23.11.1995 r., str. 31

oraz Dz. Urz. UE L 284 z 31.10.2003 r., str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 15, str. 355 oraz rozdz. 1, t. 4, str. 447). Zgodnie z art. 1 ust. 1 dyrektywy, państwa członkowskie są zobowiązane chronić podstawowe prawa i wolności osób fizycznych, w szczególności ich prawo do prywatności w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa wspólnotowego

Biorąc pod uwagę treść art. 9 projektu można by rozważać zgodność projektu z dyrektywą 95/46/WE dotyczącą ochrony danych osobowych. Przepis art. 9 projektu zobowiązuje ministra właściwego do spraw administracji publicznej do podania do wiadomości publicznej imiennych wykazów wyróżnień nieważnych na podstawie proponowanej ustawy, obejmujących oznaczenia aktu przyznania danego wyróżnienia, z uwzględnieniem imienia i nazwiska osoby wyróżnionej. Jest to regulacja dotycząca przetwarzania danych osobowych. Art. 2 dyrektywy definiuje przetwarzanie danych jako każdą operację lub zestaw operacji dokonywanych na danych osobowych, jak np. gromadzenie, rejestracja, porządkowanie, przechowywanie, wykorzystywanie, ujawnianie poprzez transmisję, rozpowszechnianie lub udostępnianie w inny sposób. Jednak art. 3 dyrektywy stanowi, że nie ma ona zastosowania do przetwarzania danych osobowych w ramach działalności wykraczającej poza zakres prawa wspólnotowego, a w żadnym razie do działalności na rzecz bezpieczeństwa publicznego, obronności, bezpieczeństwa państwa oraz działalności państwa w obszarach prawa karnego. W omawianym przypadku dyrektywa nie ma zastosowania.

4. Konkluzja

Przedmiot projektu ustawy o usunięciu symboli komunizmu z życia publicznego w Rzeczypospolitej Polskiej nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Sporządził: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Deskryptory Bazy REX: dekomunizacja, ochrona danych osobowych, projekt ustawy, Unia Europejska

Warszawa, 23 maja 2007 r.

BAS-WAEM-1218/07

Pan
Ludwik Dorn
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 Regulaminu Sejmu – czy
poselski ustawy o usunięciu symboli komunizmu z życia publicznego w
Rzeczypospolitej Polskiej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Marek
Kuchciński) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Przedstawiony projekt ustawy określa zasady usuwania symboli komunizmu. Projekt: 1) definiuje pojęcie „symbole komunizmu”, 2) określa na czym polega usunięcie nazw i przedmiotów będących symbolami komunizmu, 3) formułuje zasady unieważnienia orderów, odznaczeń, odznak, tytułów honorowych, dyplomów i innych wyróżnień, 4) określa podmioty zobowiązane do wykonania przepisów proponowanej ustawy oraz organy właściwe w tym zakresie. Projekt przewiduje m.in. podanie do wiadomości publicznej imiennych wykazów wyróżnień nieważnych na podstawie proponowanej ustawy, obejmujących oznaczenia aktu przyznania danego wyróżnienia, z uwzględnieniem imienia i nazwiska osoby wyróżnionej.

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Poselski projekt ustawy o usunięciu symboli komunizmu z życia publicznego w Rzeczypospolitej Polskiej **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Sporządził: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Deskryptory Bazy REX: dekomunizacja, ochrona danych osobowych, projekt ustawy, Unia Europejska

Mr. M. W. Gwonski
C. Czaplak
15.07.07

Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, 25 lipca 2007 r.

ZWRP/0714/105/07

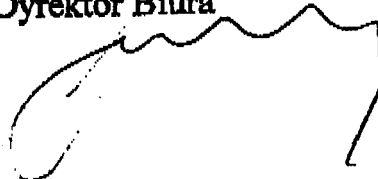
Pan
Lech Czaplak
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze

W odpowiedzi na pismo z dnia 11 czerwca br., w sprawie przedłożenia opinii nt. poselskiego projektu ustawy „o usunięciu symboli komunizmu z życia publicznego w Rzeczypospolitej Polskiej”, w załączeniu uprzejmie przekazujemy opinię otrzymaną z województwa opolskiego.

Z poważaniem

Bogdan Ciepielewski
Dyrektor Biura

00-236 Warszawa
ul. Świętojerska 5/7
tel. +48 22/ 831 14 41
fax +48 22/ 831 14 42
www.zwrp.pl
e-mail: biuro@zwrp.pl

WYDZIAŁ PREZYDIALNY

L.dz.

Data wpływu 26.07.2007

Opinia na temat poselskiego projektu ustawy o usunięciu symboli komunizmu z życia publicznego w Rzeczypospolitej Polskiej

W nawiązaniu do poselskiego projektu ustawy o usunięciu symboli komunizmu z życia publicznego w Rzeczypospolitej Polskiej uprzejmie informujemy, że uwagi do niniejszego projektu wnosimy przede wszystkim w odniesieniu do zapisów art. 1 ust. 1 pkt.2, art. 3 pkt. 3 oraz art. 8 dotyczących unieważnienia imiennie przyznanych orderów, odznaczeń, tytułów honorowych, dyplomów lub innych wyróżnień przyznanych w latach 1944-1989 przez organy państwowe, o których mowa w art.1 pkt. 1.

Ustawodawca powinien precyzyjnie określić definicję działalności społecznie użytecznej, której nie obejmuje ustawa. Ogólne i nieprecyzyjne wyjaśnienie znajduje się w uzasadnieniu, gdy tymczasem dokładna definicja tej działalności powinna zostać zawarta w treści ustawy. Ponadto nie są wyszczególnione działania podejmowane przez wyróżnionych z pobudek politycznych, które miałyby być podstawą do unieważnienia odznaczeń. Może to prowadzić do sytuacji unieważniania odznaczeń nadawanych np. za działalność związaną z ZHP czy pracą w PRLU – u, interpretując je także jako działalność utrwalającą władzę partii komunistycznej lub gloryfikację komunizmu.

Wydaje się, iż wątpliwości interpretacyjne dotyczące art.1 pkt 2 w/w ustawy, mogą budzić spory interpretacyjne, kto podlega jego zapisom. Powyższe wątpliwości potwierdza uzasadnienie do ustawy, które katalog osób, których nie obejmuje ustawa kończy zwrotem „m.in.”. Ustawa może wskazywać, że interpretacji takiej dokonywał będzie urząd wojewody, poprzez nakazanie np. organom administracji samorządowej usunięcie danej nazwy. Obecna dyskusja między ministerstwem edukacji a ministerstwem kultury na temat kanonu lektur może wskazywać, że interpretacje mogą być różne.

Ponadto wstępna analiza projektu ustawy nasunęła wniosek, że podjęcie powyższego problemu wydaje się bardzo istotne przede wszystkim dla wychowania młodego pokolenia Polaków.

Waga problemu podjętego przez Ustawodawcę wymaga poświęcenia projektowi ustawy należytej uwagi i czasu.